

RÝCHLOSTNÁ CESTA R2 KRIVÁŇ - LOVINOBAŇA, TOMÁŠOVCE - ZHRNUTIE VPLYVOV NA OCHRANU PRÍRODY A ÚZEMIA NATURA 2000

Príloha Oznámenia o zmene

dátum: 30. 06. 2018

Objednávateľ:



DODÁVATEL

Integra Consulting s. r. o.
Pobřežní 18/16
Praha 8
186 000
Czech Republic

IČ: 275 66 617
DIČ: CZ275 66 617
e-mail: office@integracons.cz
telefon:

OBJEDNÁVATEL

Národná diaľničná spoločnosť, a.s.
Dúbravská cesta 14
841 04 Bratislava
Slovenská republika

IČ: 35919001
DIČ: 2021937775
e-mail: jiri.hajek@ndsas.sk
telefón: +421 258 311 111

Zodpovedný riešiteľ: Rastislav Rybanič
Technická spolupráca: Vlastimil Bogdan

Citácia: Rybanič R. 2018: Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce
- Zhrnutie \hrnutie vplyvov na ochranu prírody a Natura 2000.. Integra
Consulting, Praha, 32 pp.

Obsah

1. ÚVOD	1
2. METÓDY	3
2.1 Zdroje dát a informácií	3
2.2 Opis projektu a doterajšieho procesu posudzovania	3
2.2.1 Základné údaje:	3
2.2.2 Stručný opis procesu posudzovania projektu	4
2.2.3 Opis technického riešenia projektu	5
2.2.4 Stručný opis vstupov a výstupov projektu	6
2.3 Použité metódy	10
2. 3.1 Metodika posúdenia vplyvov na územia Natura 2000	10
3. VPLYVY NA ÚZEMIA NATURA 2000	12
3.1 Identifikácia dotknutých území Natura 2000	13
3.2 Migrácia živočíchov	15
3.3 Kumulatívne vplyvy	16
3.1.1. Kumulatívne vplyvy nadväzujúcich úsekov rýchlostnej cesty R2 a inej dopravnej infraštruktúry	16
3.2.1 Kumulatívne vplyvy iných investičných zámerov	16
3.3 Vyhodnotenie vplyvov na územia Natura 2000	18
4. VPLYVY NA BIOTOPY A DRUHY	20
5. VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA NÁRODNEJ SÚSTAVY	22
5.1 Územia kde sa dajú očakávať vplyvy projektu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce	22
5.1.1 Prírodná pamiatka Krivánsky potok	23
5.1.2 Prírodná rezervácia Pobrežie Ružinnej	24
5.1.3 Prírodná rezervácia Ružínske jelšiny	25
5.1.4 Chránená krajinná oblasť Poľana	25
5.2 Vyhodnotenie vplyvov na chránené územia národnej sústavy	25
6. ZÁVER	27
7. POUZITE ZDROJE	28

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Stavebné úseky Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce (Dopravoprojekt, 2010).....	5
Obrázok 2 Mapa území Natura 2000 v okolí Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce.....	12
Obrázok 3 Chránené územia v okolí Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce ...	1
Obrázok 4 Lokalizácia Prírodnej pamiatky Krivánsky potok a Rýchlostnej cesty R2 v úseku Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce (Zdroj: štátny zoznam chránených území).....	1

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Vstupy projektu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce	6
Tabuľka 2 Stručný prehľad výstupov projektu	8
Tabuľka 3 Identifikácia možných vplyvov R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce na územia Natura 2000 v okolí projektu	13
Tabuľka 4 Zámery s možným kumulatívnym vplyvom	16
Tabuľka 5 Identifikované investičné zámery a hodnotenie ich potenciálnych kumulatívnych vplyvov na územia Natura 2000 spolu s výstavbou R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce	17
Tabuľka 6 Zhrnutie vyhodnotenia vplyvu na územia Natura 2000 v okolí R2 Kriváň Lovinobaňa, Tomášovce.....	19

1. ÚVOD

Národná diaľničná spoločnosť, a.s. si objednala u spoločnosti Integra Consulting podkladové štúdie a vypracovanie oznámenia o zmene pre rýchlostnú cestu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce. Predkladaná štúdia *“Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce - Ochrana prírody a Natura 2000. Zhrnutie predpokladaných vplyvov projektu”* je jednou z podkladových štúdií.

V novembri 2017 bol spoločnosťou Integra Consulting pre NDS, a.s. vypracovaný dokument *“Analýza priebehu procesu a dokumentácie posudzovania vplyvov na životné prostredie k projektu rýchlostnej cesty R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce”* (Rybanič (ed.) 2017)., v rámci ktorého boli definované nasledujúce odporúčania pre oblasť ochrany prírody a Natura 2000:

1. Podrobnejšie vyhodnotiť vplyv výstavby zámeru na okolité územia Natura 2000 – vykonať hodnotenie vplyvov na okolité územia Natura 2000 a ich predmety ochrany. Preveriť či je medzi novo doplnenými ÚEV územie na ktorí by mala výstavba R2 v tomto úseku potenciálny vplyv. Podrobne sa zamerať na SKUEV0045 Kopa a SKCHVU022 Poľana, a v prípade potreby navrhnúť zmierňujúce opatrenia,
2. Preskúmať a vyhodnotiť kumulatívne vplyvy – vykonať analýzu potenciálnych vplyvov na okolité územia Natura 2000, prevereníím vplyvov známych pripravovaných investičných projektov a aktivít, prípadne aj dopravných projektov nadväzujúcich na výstavbu R2 (križovatky, odpočívadlá) a ich vplyvov napríklad na migráciu veľkých šeliem alebo migráciu a zálety za potravou, poliať ide o výberové druhy vtákov SKCHVU022 Poľana.
3. verifikovať kvantifikáciu plošného záberu biotopov európskeho významu počas výstavby zámeru – verifikovať mapovanie biotopov európskeho významu v trase výstavby R2 a kvantifikovať prípadné plošné zábery biotopov (mapovanie bolo vykonané vo fáze DSP), v prípade potreby navrhnúť zmiernenie vplyvov na biotopy.
4. Vyhodnotiť vplyv na PP Krivánsky potok – prostredníctvom mapovania a hodnotenia vplyvov, vrátane vplyvov a záberu biotopov počas výstavby imisií a rizika znečistenia vôd počas prevádzky R2 a v prípade potreby navrhnúť zmierňujúce opatrenia
5. Preskúmať a vyhodnotiť vplyv výstavby zámeru na migráciu zveri a veľkých šeliem – vykonať zber existujúcich údajov a dopĺňujúce mapovanie migrácie zveri a veľkých šeliem v trase úseku R2 a tiež I/16 a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie migračnej priechodnosti pre jednotlivé skupiny živočíchov vhodnými technickými riešeniami.

Odporúčania v bodoch 1.-4 sú rozpracované v predkladanom dokumente a odporúčanie v bode 5. bolo spracované v samostatnej Migračnej štúdii (Integra Consulting, 2018, autor V.Bogdan).

2. METÓDY

2.1 ZDROJE DÁT A INFORMÁCIÍ

Pri spracovaní štúdie sme vychádzali z nasledujúcich podkladov o projekte Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce:

- Rýchlostná cesta Zvolen Lovinobaňa. Správa o hodnotení, Ecojet, 11/2004 (SoH).
- Dokumentácia pre územné rozhodnutie (DÚR) R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, (Dopravoprojekt a.s., Bratislava, 04/2010)
- Územné rozhodnutie R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce 2011
- Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce Dokumentácia DSP, DP Dopravoprojekt, 2017
- Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce. Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti (DSP), 02/2016, Agrocons s.r.o., Banská Bystrica,)
- Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, I úsek Kriváň – Mýtna“ 05/2017, Agrocons s.r.o., Banská Bystrica, (2. Zmena)

Ďalej boli použité publikované a verejne dostupné informácie o územiach Natura 2000 a ich predmetoch ochrany vrátane zdrojov z verejných databáz ŠOP SR (www.biomonitoring.sk) a SOS/BirdLife Slovensko (<http://aves.vtaky.sk/index/>)

Pri hodnotení vplyvu bariérového efektu R2 v posudzovanom úseku boli využité závery Migračnej štúdie (Integra Consulting, 2018), ktorá bola spracovaná ako podklad pre prípravu Oznámenia o zmene pre R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce.

2.2 OPIS PROJEKTU A DOTERAJŠIEHO PROCESU POSUDZOVANIA

2.2.1 Základné údaje:

Kraj: Banskobystrický
Okres: Detva, Lučenec

Katastrálne územia: Kriváň, Podkriváň, Píla, Mýtna, Divín, Lovinobaňa,
Uderiná, Podrečany, Tomášovce
Kategória rýchlostnej cesty: R 24,5/100

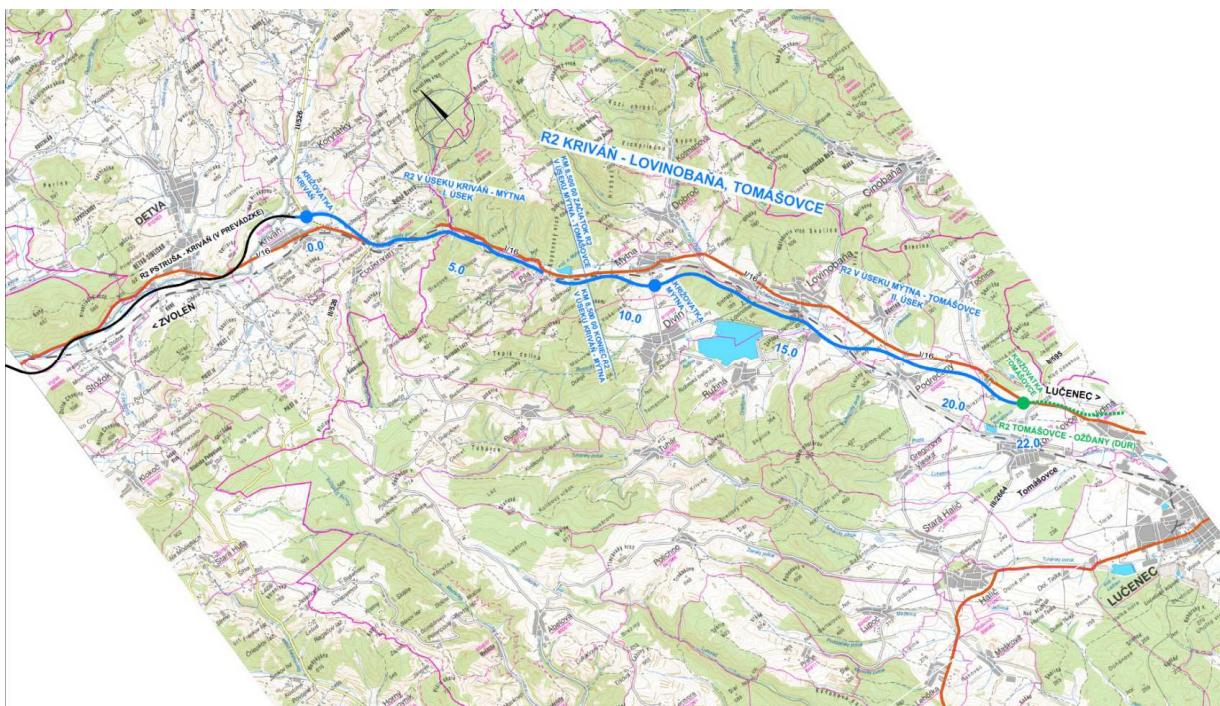
2.2.2 Stručný opis procesu posudzovania projektu

Z hľadiska posudzovania a povoľovania prešiel projekt týmito etapami:

- V roku 2003 bol vypracovaný Zámer „Rýchlostná cesta R2 v úseku Zvolen – Lovinobaňa (Eco-Bio, Bratislava)
- V novembri 2004 bola predložená Správa o hodnotení „Rýchlostná cesta R2 Zvolen – Lovinobaňa“ (spracovateľ Ecojet s.r.o.)
- Vo februári 2006 vydalo MŽP SR záverečné stanovisko zo dňa 17.2.2006 (č. 4366/04-1.6.) kde odporučilo MŽP SR zámer realizovať od km 6.0 za predpokladu splnenia stanovených podmienok.
- Neskôr bola výstavba R2 v úseku Zvolen – Lovinobaňa rozdelená na kratšie úseky R2 Zvolen Východ – Pstruša, R2 Pstruša – Kriváň (v prevádzke) a R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, ktorý je predmetom tejto štúdie.
- V apríli 2010 bola vypracovaná Dokumentácia pre územné rozhodnutie (DÚR) R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, (Dopravoprojekt a.s., Bratislava, 04/2010)
- V júni 2011 bolo dňa 9.5.2011 Krajským stavebným úradom v Banskej Bystrici vydané rozhodnutie o umiestnení stavby č. KSÚ BB-2011-164/210-1.OŠSS, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 10.6.2011. V roku 2014 bola platnosť rozhodnutia predĺžená.
- NDS, a.s. doručila dňa 21.10.2016 na MŽP SR Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce“. MŽP SR začalo zisťovacie konanie, ktorého výsledkom bolo dňa 13.2.2017 vydanie rozhodnutie (č. 3134/2017-1.7 ml.). Rozhodnutie, nepožadovalo ďalšie posudzovanie navrhovaných zmien činnosti a stanovilo podmienky pre ďalšie povoľovacie konania.
- Dňa 7.6.2017 NDS, a.s. podala (v poradí už druhé) Oznámenie o zmene „Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, I úsek Kriváň – Mýtna“. MŽP SR začalo konanie v zisťovacom konaní. Dňa 23.8.2017 vydalo MŽP SR rozhodnutie (č. 6260/2017- 1.7/dj R) v ktorom nepožaduje ďalej posudzovať navrhované zmeny projektu. Dňa 25.9.2017 bol na MŽP SR podaný rozklad proti rozhodnutiu MŽP SR č. 6260/2017- 1.7/dj R účastníkom konania. V rámci rozkladu bolo rozhodnutie zrušené a postúpené na opätovné konanie. Neskôr bolo konanie zastavené.

- Momentálne NDS pripravuje nové Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti:

2.2.3 Opis technického riešenia projektu



Obrázok 1 Stavebné úseky Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce (Dopravoprojekt, 2010)

I. úsek Kriváň - Mýtina

Úsek rýchlostnej cesty nadväzuje na predchádzajúci vybudovaný úsek R2 Pstruša – Kriváň. Trasa začína v mimoúrovňovej križovatke Kriváň, deltovitého tvaru, ktorá cez cestu II/526 rieši prepojenie rýchlostnej cesty R2 s cestou I/16. Vo svojom priebehu cesta prekonáva mostnými a estakádovými objektami tok Krivánskeho potoka medzi obcami Podkriváň a Mýtina. Na konci úseku bude trasa pred obcou Mýtina napojená na pripravovaný resp. budovaný nasledujúci úsek Mýtina - Lovinobaňa, Tomášovce.

Smerové a výškové vedenie tohto úseku je v súlade s variantom navrhnutým a posúdeným v Oznámení o zmene z roku 2016 s tým rozdielom, že pôvodne bola táto časť navrhnutá v kategórii R17,5/100. Aktuálne technické riešenie predpokladá rýchlostnú cestu v kategórii R24,5/100, iné rozpätie polí mostných objektov 209 -01, 209-02; zmenu polohy pilierov

mostov 209-01, 209-02 a 210-00 a zmenu technológie výstavby mostov. Uvedené zmenené parametre sú predmetom pripravovaného Oznámenia o zmene projektu.

II. úsek Mýtna - Tomášovce

Umiestnenie stavby vyplynulo zo záverečných stanovisk MŽP SR, ktoré odporučilo realizovať modrý variant v úseku R2 po obec Lovinobaňa a červený variant ďalej v úseku Lovinobaňa - Tomášovce, Stavba e umiestnená v zmysle rozhodnutia o umiestnení stavby. Rýchlostná cesta R2 začína v dočasnom prepojení R2 s cestou I/16 v podobe stykovej križovatky pred obcou Mýtna. Medzi obcami Mýtna a Divín sa v trase R2 nachádza mimoúrovňová križovatka Mýtna (km 10,500), ktorá po dobudovaní rýchlostnej cesty R2 v úseku Kriváň – Mýtna (úsek vedený Pilianskou dolinou v súbehu s Krivánskym potokom) bude jediným dopravným uzlom medzi MUK Mýtna a výhľadovej MUK Tomášovce. Koniec úseku je situovaný v km 21,760 vo výhľadovej MUK Tomášovce, za ktorou pokračuje nadväzujúci úsek R2 Tomášovce – Ožďany. Výhľadová MUK Tomášovce je v súčasnosti navrhnutá pre dočasné riešenie zabezpečujúce napojenie rýchlostnej cesty na cestu I/16 pri obci Tomášovce.

2.2.4 Stručný opis vstupov a výstupov projektu

Vstupy projektu

Dĺžka riešeného úseku navrhovanej cesty „Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce“ je 22,5 km. Trasa predmetnej stavby je vedená pahorkatinným terénom, mimo zastavané časti obcí, z časti je vedená cez poľnohospodársku pôdu využívanú ako orná pôda a TTP, z časti lesom pričom križuje Krivánsky, Pílansky, Košutovský, Budínsky potok a niekoľko bezmenných potokov.

V DSP (2017) boli aktualizované podklady pre vstupy projektu, ktoré sú stručne charakterizované v nasledujúcej tabuľke 1.

Tabuľka 1 Vstupy projektu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce

Typ vstupu	Jednotka/množstvo	Poznámky
Záber pôdy	(ha)	

Trvalý záber	74,00 ha	
Dočasný záber (odňatie dočasné)	31,88 ha	Stavebné dvory a skládky stavebného materiálu budú umiestnené buď v trvalých záberoch rýchlostnej cesty (vo vnútorných plochách MÚK) alebo na plochách, ktoré nie sú využívané k poľnohospodárskym účelom v priemyslovej časti obce Lovinobaňa, prípadne na podobných plochách v rámci ostatných obcí v okolí.
Dočasný záber (odňatie dočasné do 1 r.)	14,29 ha	
Spolu	120,17 ha	
Bilancia výkopov a násypov	(m3)	
Násypy - potreba	2 203 644 m3	
Výkopy spolu	802 685 m3	Nadbytočný výkopový horninový materiál a depónie humusu budú umiestnené vo vnútorných priestoroch mimoúrovňových križovatiek a ďalej v dočasných záberoch pozdĺž telesa rýchlostnej cesty.
- zemina vhodná a podmieniene vhodná do násypov	697 917 m3	
-zemina nevhodná do násypov	104 769 m3	
Bilancia - nedostatok násypového materiálu	1 505 727 m3	Nedostatok násypového materiálu sa bude riešiť dovozom z dostupných zemníkov.
Spotreba vody	(m3)	
Spotreba vody pri výstavbe	Údaje o spotrebe vody budú upresnené v podrobnejšej etape projektu. Nepredpokladá se ale, že by se jednalo o výrazné odbery.	Pozostáva zo spotreby technologickej vody, pitnej vody a užitkovej vody pre hygienické účely. V období prevádzky. Odběr vody bude zaistený v zariadeniach staveniska, ktoré budú zásobované pitnou vodou z miestnych zdrojov (verejný vodovod)
Spotreba vody pri prevádzke		Spotreba vody súvisiaca s údržbou cesty. Voda pre údržbu sa bude odoberať v príslušnom stredisku údržby.
Surovinové zdroje	-	

Suroviny pre fázu výstavby	podrobnosti vo výkaz-výmer	Na výstavbu R2 budú potrebné hlavné stavebné suroviny: kamenivo a štrkopiesky pre konštrukciu vozovky a betónové konštrukcie, asfalty, oceľ pre zvodidlá a výstuže, cement do betónu a násypový materiál. Na trase rýchlostnej cesty R2 je nedostatok materiálu do násypov a preto ho bude nutné dovážať. V blízkosti navrhovanej trasy je niekoľko evidovaných živých aj neotvorených kameňolomov, z ktorých bude možné chýbajúce materiály získať. Na základe dostupných podkladov sú v regióne možné nasledujúce zemníky a ložiská: Výber zemníkov bude záležať na stave zemníka v dobe začiatku výstavby, sortimente ponúkaného kameniva a ekonomickej výhodnosti pre budúceho zhotoviteľa stavby.
Suroviny pre fázu prevádzky	podľa platných noriem	štandardné posypové materiály
Dopravná infraštruktúra	-	
Dopravná záťaž v období výstavby	Bude možné ju podrobne špecifikovať až po výbere budúceho dodávateľa stavby. Vzhľadom na to, že R2 minimálne križuje existujúcu I/16 potreba reorganizácií a odklonení dopravy nebude veľká.	
Doprava vyvolaná stavbou	V maximálnej možnej miere bude stavenisková doprava vedená po rozostavanej R2 a existujúcej dopravnej infraštruktúre. Všetky stavebné dvory, zemníky a časti stavby stavby, ktoré môžu vyvolať v okolí významný pohyb staveniskovej dopravy, budú umiestnené tak, aby ich vplyvom nedošlo k prekročeniu hygienických limitov hluku a imisíí v obytných zónach.	
Doprava v období prevádzky R2	Po uvedení R2 v tomto úseku do prevádzky sa očakáva významný pokles existujúcej cesty I/16.	

Výstupy projektu

Predpokladané výstupy projektu sú uvedené v tabuľke 2 nižšie.

Tabuľka 2 Stručný prehľad výstupov projektu

Typ výstupu	Jednotka/množstvo	Poznámky
Znečistenie ovzdušia	-	

Počas výstavby	Podrobne Rozptylová štúdia	Hlavným zdrojom znečistenia budú prachové častice zo staveniska, ktoré budú eliminované štandardnými opatreniami (kropenie a čistenie ciest, oplachtovanie nákladných vozidiel). Výfukové emisie strojov a dopravy staveniska budú oproti prevádzke minimálne.
Počas prevádzky	Podrobne Rozptylová štúdia	Na ceste I/16 dôjde vplyvom zníženia dopravných intenzít k zníženiu emisií a navrhovaná cesta R2 sa stane novým zdrojom. Z vyhodnotenia rozptylovej štúdie vyplýva, že v prípade suspendovaných častíc a benzo(a)pyrenu sa dá vplyvom resuspenzie z povrchu vozoviek očakávať celkové zvýšenie emisií (najmä PM10), ale v prípade plynných znečisťujúcich látok (NOx, NO2 a benzén) dôjde po výstavbe R2 ku zníženiu emisií o cca 10 až 15%.
Odpadové vody	-	
Počas výstavby	-	V procese výstavby rýchlostnej cesty môžu odpadové vody vznikať zo zrážkovej vody znečistenej staveniskovou dopravou a strojmi, z technologického procesu samotnej výstavby, zo splavenín z terénu, hĺbenia zárezov v dôsledku drenážneho efektu, z čistenia spevnených plôch v stavebných dvoroch, čistenia prístupových ciest, mechanizmov a automobilov pred výjazdom na verejné komunikácie.
Počas prevádzky	-	Povrchové odvodnenie vozovky a prečistenie vôd je riešené dvomi spôsobmi a to kanalizáciou, ORL a retenčnými zariadeniami. Odvodnenie vozovky je riešené odvedením do postranných rigolov alebo do monolitických rigolov a štrbinových žľabov v strednom deliacom páse. Prečistené vody budú odvedené do recipientu.
Odpady	-	
Počas výstavby	Presná bilancia odpadov bude známa až po výbere dodávateľa stavby	Pri stavbe budú vznikať bežné kategórie odpadov z obalov a zvyškov stavebných materiálov a surovín a nadbytočný výkopový materiál. S odpadmi bude zhotoviteľ stavby nakladať v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, v znení neskorších predpisov, a ďalšími súvisiacimi právnymi predpismi. Nadbytočný výkopový horninový materiál bude umiestnený vo vnútorných priestoroch mimoúrovňových križovatiek a dočasne v dočasných záberoch pozdĺž telesa rýchlostnej cesty.
Počas prevádzky		Budú vznikať bežné prevádzkové odpady, ktoré sa budú zneškodňovať v zmysle príslušných predpisov
Hluk	-	

Počas výstavby	podrobne v aktualizovanej hlukovej štúdii (Inžinierske stavby, 2018)	Vo fáze výstavby budú zdrojom hluku jednak stavebné mechanizmy, doprava surovín a materiálov. Najhluchšími činnosťami budú vrtanie/razenie pilót, betonáže a nákladná doprava.
Počas prevádzky		Prevádzka R2 spôsobí zvýšenie hluku v jej bezprostrednom okolí, ale za podmienky vybudovania navrhnutých protihlukových stien (PHS) a opatrení neprekročí stanovené hygienické limity v obytných zónach. Dopravné zaťaženie cesty I/16 po realizácii R2 pre roky 2012, 2031 a 2041 spôsobí celkové zníženie hluku na I/16.
Vibrácie	-	
Počas výstavby	-	Budú spojené so stavebnou činnosťou napríklad s prípadným razením pilót a zhutňovaním násypov. V bezprostrednej blízkosti prepravných trás je možné očakávať tiež vibrácie vyvolané nákladnou dopravou.
Počas prevádzky	-	Vibrácie spôsobené vozidlami sa budú prejavovať len v tesnej blízkosti cesty R2. Pre obyvateľstvo sa situácia počas prevádzky zlepší vzhľadom na odvedenie väčšej časti dopravy na R2 ďalej od obytných zón. Vibrácie môžu mať rušivý efekt v prírodnom prostredí, ale len isté časové obdobie pokiaľ si živočíchy nezvyknú

2.3 POUŽITÉ METÓDY

2. 3.1 Metodika posúdenia vplyvov na územia Natura 2000

Pri spracovaní tejto štúdie bola na účely hodnotenia vplyvov projektu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce čiastočne použitá zjednodušená metodika ŠOP SR "Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike". (ŠOP SR, 2014, aktualizácia 2016)

Použitý bol najmä potup pri identifikácii dotknutých uzemní sústavy Natura 2000, pričom za dotknuté boli považované územia, ktoré:

- by boli priamo územne dotknuté projektom (navrhovaný projekt zasahuje priamo do území sústavy Natura 2000, alebo sa nachádzali v ich bezprostrednej blízkosti,

- boli by ovplyvnené v súvislosti so vstupmi (ťažba surovín, odbery vody, pripojenie inžinierskych sietí, doprava materiálu a technológií) počas, realizácie, prevádzky prípadne likvidácie projektu,
- by boli ovplyvnené výstupmi projektu (odpady, odpadové vody, emisie, hluk), prípadne aspoň jeden z predmetov ochrany území Natura 2000 by bol dotknutý výstavbou, prevádzkou alebo likvidáciou projektu.

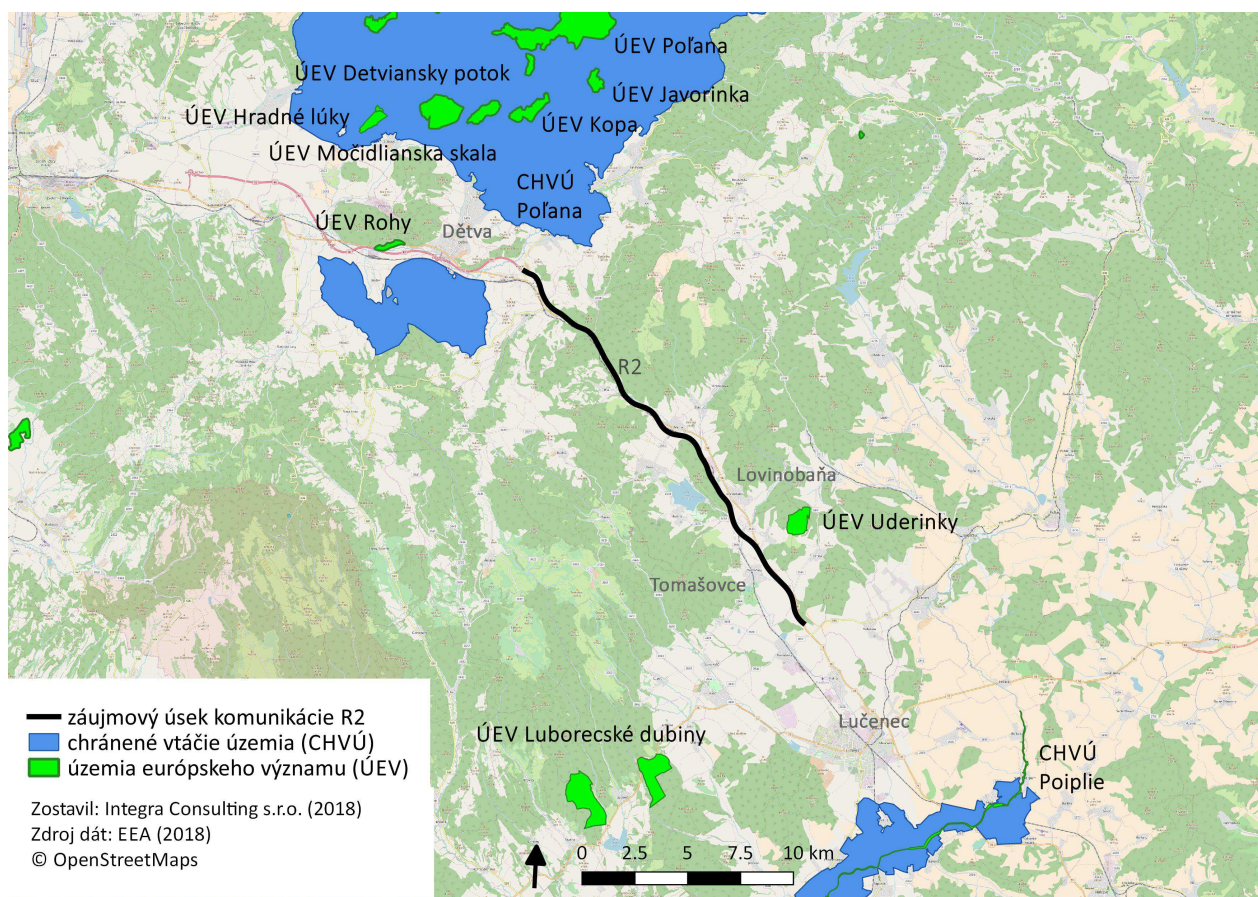
Možné ovplyvnenie projektom bolo analyzované z hľadiska:

- typu a rozsahu vplyvu počas výstavby a prevádzky,
- biológie a ekologických nárokov jednotlivých druhov a biotopov (predmetov ochrany území) a ich viazanosti na biotopy
- pohyblivosť, migrácie a využívanie plôch mimo územia natura 2000 druhmi

V rámci posúdenia vplyvov bola vykonaná aj zjednodušená analýza–kumulatívnych a synergických vplyvov prostredníctvom prehľadu známych existujúcich a pripravovaných projektov, ktorých vplyvy by mohli pôsobiť súčasne s vplyvom posudzovaného úseku R2.

3. VPLYVY NA ÚZEMIA NATURA 2000

Rýchlostná cesta R2 v hodnotenom úseku neprechádza a ani nie je v priamom styku so žiadnym územím Natura 2000. V procese projektovej prípravy a posudzovania projektu nebola v žiadnej fáze identifikovaná potreba vykonania primeraného posúdenia vplyvu projektu na územia Natura 2000.



Obrázok 2 Mapa území Natura 2000 v okolí Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomašovce

3.1 IDENTIFIKÁCIA DOTKNUTÝCH ÚZEMÍ NATURA 2000

Na základe predmetov ochrany a vzdialenosti a funkčného prepojenia jednotlivých území Natura 2000 v okolí projektu R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce bola vykonaná analýza, či a ktoré územia sú dotknuté projektom podľa aktuálnej dokumentácie. Pri analýze boli zbrané do úvahy predpokladané vstupy a výstupy projektu a ich vplyv na predmety ochrany v územiach Natura 2000. Podrobnosti sú uvedené v tabuľke 3.

Tabuľka 3 Identifikácia možných vplyvov R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce na územia Natura 2000 v okolí projektu

Názov územia	Kód	vzdialenosť územia a smer	Vyhodnotenie vplyvu a odôvodnenie
CHVÚ Poľana	SKCHVU022	1 km na JZ 2,8 km na SV	Negatívne vplyvy neboli identifikované Predmetom ochrany CHVÚ je 16 kritériouých druhov vtákov (<i>Bonasa bonasia</i> , <i>Coturnix coturnix</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Dendrocopos syriacus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Jynx torquilla</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Lullula arborea</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Picoides tridactylus</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Saxicola torquatus</i> , <i>Tetrao urogallus</i>). Všetky druhy sú viazané na lesné, lúčne biotopy a prostredie mozaikovitej poľnohospodárskej krajiny lazničkeho osídlenia Podpoľania. Do priestoru posudzovaného úseku R2 ich teritória nezasahujú a predpokladáme, že ani jedince hniezdiace v CHVÚ do priestoru budúce trasy nezalietajú.
ÚEV Poľana	SKUEV0319	11,2 km na S	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné, lúčne a mokradové biotopy, rastliny (<i>Campanula serrata</i> , <i>Buxbaumia viridis</i>) bezstavovce (<i>Carabus variolosus</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Pseudogaurotina excellens</i> , <i>Rosalia alpina</i>), obojživelníky (<i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i>), netopiere (<i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteinii</i>) a veľké šelmy (<i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> a <i>Ursus arctos</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na biotopy, rastliny, bezstavovce, obojživelníky a netopiere nepredpokladá. Migračná štúdia (Integra Consulting, 2018) potvrdila možnosť migrácie veľkých šeliem cez R2 prostredníctvom plánovaných migračných objektov. Preto nebude mať projekt negatívny vplyv na ani na veľké šelmy v ÚEV.

ÚEV Koryto	SKUEV0009	10 km na S	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné biotopy, Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Rohy	SKUEV0247	5,2 km na SZ	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné, lúčne biotopy a bezstavovce (<i>Lucanus cervus</i> , <i>Cucujuscinnaberinus</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Hradné lúky	SKUEV0969	9,8 km na SZ	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lúčne biotopy a bezstavovce (<i>Lycaena dispar</i> , <i>Maculinea teleus</i> , <i>Thesium ebracteatum</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Močidlíanska skala	SKUEV0248	8,2 na SSZ	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné a lúčne biotopy, bezstavovce (<i>Rosalia alpina</i>) a obojživelníky (<i>Bombina variegata</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Kopa	SKUEV0045	7,8 km na S	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné a lúčne biotopy, obojživelníky (<i>Bombina variegata</i>), rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>) a medveď hnedý (<i>Ursus arctos</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a sa vplyv projektu na biotopy a obojživelníky nepredpokladá. Migračná štúdia (Integra Consulting, 2018) potvrdila možnosť migrácie veľkých šeliem cez R2 prostredníctvom plánovaných migračných objektov. Preto nebude mať projekt negatívny vplyv na ani na veľké šelmy v ÚEV.
ÚEV Detviensky potok	SKUEV0400	7,9 na SSZ	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lesné, lúčne a mokraďové biotopy, bezstavovce (<i>Carabus variolosus</i>) a obojživelníky (<i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Javorinka	SKUEV0046	10 km na SSV	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV sú lúčne a rastliny (<i>Campanula serrata</i>). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.
ÚEV Uderinky	SKUEV0957 (C etapa)	2 km na V	Negatívne vplyvy neboli identifikované. Predmetom ochrany ÚEV je biotopo 9110 Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a predmety ochrany sa vplyv projektu na územie nepredpokladá.

3.2 MIGRÁCIA ŽIVOČÍCHOV

V rámci podkladov pre prípravu oznámenia o zmene bola spracovaná samostatná Migračná štúdia (Integra Consulting, 2018), ktorej záverom je, že v celej dĺžke hodnotenej trasy R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce sú splnené podmienky na rozmiestnenie rôznych typov migračných objektov (kategórie A, B, C a D podľa TP 04/2013 MDV SR) s dostatočnými rozmermi a vzdialenosťou od zástavby obcí. Migračná priechodnosť hodnotenej trasy R2 v predloženom návrhu je veľmi dobrá pre všetky kategórie živočíchov. Doplnujúcimi opatreniami na lokalite v km 13,0 – 14,0, pre usmernenie migrácie a zabezpečenie priepustov pre obojživelníky bude dosiahnutý lepší stav ako v súčasnosti.

Výstavba Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa. Tomášovce R2 bude predstavovať novú líniovú bariéru v území. Migračná priestupnosť R2 pre voľne žijúce živočíchov bola hodnotená pomocou dvoch metodík (TP 04/2013, Anděl et al. 2011). Výsledkom hodnotenia je, že trasa R2 v predloženom návrhu je veľmi dobre prestupná pre migráciu všetkých kategórií živočíchov. Zároveň bude rýchlostná cesta oplotená a tým budú minimalizované kolízie živočíchov z vozidlami. Návrh výsadby navádzacej zelene zabezpečí nasmerovanie živočíchov ku vhodným migračným objektom.

Po uvedení R2 v tomto úseku do prevádzky bude intenzita dopravy na existujúcej ceste I/16 nižšia a je možné predpokladať, že cesta sa stane pre živočíchov tiež migračne priechodnejšia. Ku zrážkam živočíchov na I/16 môže stále dochádzať.

Keďže na existujúcej ceste I/16 boli zaznamenané kolízie, ale aj migrácia veľkých šeliem (vlk, medveď) výstavba R2 v tomto úseku za podmienky realizácie všetkých migračných opatrení a objektov môže mať pozitívny vplyv na migráciu z a medzi jednotlivými územiami Natura 2000 ktoré majú medzi predmetmi ochrany aj veľké šelmy a tiež pri migrácii veľkých šeliem smerom na juh.

Zatiaľ čo v rámci stavebného úseku a R2 Kriváň - Mýtna sa nachádza dostatok vhodných mostných objektov, ktoré spĺňajú podmienky pre migráciu veľkých cicavcov a šeliem (Integra Consulting, 2018) v rámci stavebného úseku bol do projektu navrhnutý a do podmienok pre zhotoviteľa stavby zadaný migračný objekt - ekodukt (nadchod pre zver) v priestore migračného koridoru v oblasti km 20,4 – 21,9 – Sedem Chotárov – Skalica. Ekodukt v šírke 80 m naprojektovaný podľa TP 04/2013 (MDV SR, 2013). Tento migračný objekt zabezpečí možnosť migrácie veľkých šeliem v južnej časti R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce.

3.3 KUMULATÍVNE VPLYVY

3.1.1. Kumulatívne vplyvy nadväzujúcich úsekov rýchlostnej cesty R2 a inej dopravnej infraštruktúry

Riešený úsek rýchlostnej cesty R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce nadväzuje na úsek R2 Pstruša – Kriváň, ktorý bol uvedený do prevádzky v r. 2015. Na konci stavby sa predmetný úsek Mýtna – Tomášovce napojí na úsek R2 Tomášovce – Ožďany, ktorý je spracovaný v stupni DÚR. Realizácia sa predpokladá v neskoršom časovom horizonte po roku 2024. Pri výstavbe a prevádzke predchádzajúceho a nadväzujúceho úseku R2 sa kumulatívne vplyvy s úsekom R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce nepredpokladajú.

Hodnotený úsek rýchlostnej cesty je priamo a nepriamo napojený aj na miestnu cestnú sieť, predovšetkým na cestu I/16. Na začiatku trasy, je toto napojenie navrhnuté cez MÚK Kriváň. Medzi obcami Mýtna a Divín je navrhnutá MUK Mýtna, ktorá zabezpečí nepriame napojenie na cestu I/16 cez cestu III. triedy (III/2632). V obci Tomášovce je napojenie navrhnuté v dočasnom napojení s cestou I/16 (výhľadovo v MÚK Tomášovce ako súčasť úseku R2 Tomášovce – Ožďany).

Prístup na stavenisko rýchlostnej cesty bude možný z jestvujúceho cestného systému a vybudovaných dočasných prístupových komunikáciách. Dočasné komunikácie sa po ukončení stavby odstránia, Po ukončení výstavby bude riešená obnova krytov vozoviek, využívaných staveniskovou dopravou.

Ani napojenie R2 na okolitú cestnú sieť nepredstavuje pôsobenie kumulatívne vplyvy, ktoré by pôsobili na územia Natura 2000 v okolí.

3.2.1 Kumulatívne vplyvy iných investičných zámerov

V územno- plánovacej dokumentácii obcí dotknutých výstavbou R2 v posudzovanom úseku neboli identifikované žiadne také zámery, ktoré by mohli kumulatívne pôsobiť na územia Natura 2000 spolu s výstavbou rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce. obcí žiadne investičné zámery veľkého rozsahu.

Tabuľka 4 Zámery s možným kumulatívnym vplyvom

Okres	Obec, katastrálne územie	Existencia platnej územnoplánovacej dokumentácie	Existencia zámerov, ktoré by mohli kumulatívne pôsobiť na územia Natura 2000
-------	--------------------------	--	--

Detva	Kriváň	áno	nie
	Podkriváň	nie	-
Lučenec	Píla	nie	-
	Mýtna	áno	nie
	Divín	áno	nie
	Lovinobaňa	áno	nie
	Uderiná,	áno	nie
	Podrečany	nie	-
	Tomášovce	áno	nie

V území dotknutom výstavbou rýchlostnej cesty R2 sa boli z verejne dostupných zdrojov identifikované investičné zámery, ktorých potenciálny kumulatívny vplyv na územia Natura 2000 spolu s výstavbou R2 v predmetnom úseku bol preverený v tabuľke XX. Kumulatívne a synergicky pôsobiace vplyvy týchto zámerov na územia Natura 2000 neboli identifikované.

Tabuľka 5 Identifikované investičné zámery a hodnotenie ich potenciálnych kumulatívnych vplyvov na územia Natura 2000 spolu s výstavbou R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce

Projekt	Fáza prípravy	Kumulatívne vplyvy na územia Natura 2000 s R2	Poznámka
ŽSR elektrifikácia trate Zvolen – Filakovo	územné rozhodnutie	nie	realizácia v existujúcom koridore medzi 2020-2030
Čerpacia stanica pohonných hmôt Alpin Slovakia v Lovinobani	územné rozhodnutie	nie	realizácia po dokončení R2
Ťažba dolomitov na ložisku Mýtna Hrby – zmena činnosti pre roky 2017 – 2021 na zaistenie dostatočných kapacít výroby kameniva pre stavbu rýchlostnej cesty R2	právoplatné ZS EIA	nie	súvisí s dobývaním stavebného materiálu pre R2 vzhľadom na vzdialenosť o území Natura 200 a blízkosť stavby (200m) kumulatívne vplyvy nehrozia
SVP, š.p. „Mýtna - vybudovanie prehrádzky na Krivánskom potoku“	úkončené	nie	protipovodňové opatrenie

Dobývanie stavebného kameňa na ložisku vápenca TUHÁR – MARENKA	zastavené konanie EIA		
---	--------------------------	--	--

Zámery iných investorov, ktoré by mohli mať kumulatívny vplyv nie sú známe.

3.3 VYHODNOTENIE VPLYVOV NA ÚZEMIA NATURA 2000

V rámci aktualizácie vplyvov na ochranu prírody boli opätovne vyhodnotené vplyvy na územia Natura 2000 v okolí plánovanej rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce pričom nebol zistený vplyv na územia Natura 2000 (Tabuľka XX).

Analýza vplyvov na územia Natura 2000 sa dá zhrnúť do týchto zistení:

- V CHVÚ Poľana sú všetky kritériové druhy vtákov CHVÚ Poľana viazané na lesné, lúčne biotopy a prostredie mozaikovitej poľnohospodárskej krajiny laznického osídlenia Podpoľania. Do priestoru posudzovaného úseku R2 ich teritória nezasahujú a predpokladáme, že ani jedince hniezdiace v CHVÚ do priestoru budúce trasy nezalietajú.
- ÚEV Poľana a ÚEV Kopa majú ako predmet ochrany okrem biotopov, rastlín, obojživelníkov, bezstavovcov a netopierov aj veľké šelmy (vlk dravý, medveď hnedý a rys ostrovid). Napriek tomu, že tieto druhy sa snažia vyhýbať migrácii do hustejšie osídlených oblastí v okolí R2, migračná štúdia spracovaná ako podklad pre Oznámenie o zmene (Integra Consulting, 2018) vyhodnotila migračnú priechodnosť pre veľké šelmy a veľké druhy cicavcov po realizácii opatrení a podmienok zapracovaných v projekte alebo výzvach pre budúceho zhotoviteľa etapy R2 Kriváň - Mýtna ako dobré. Xároveň sa predpokladá, že migrační objekty (Mosty, ekodukt) zabezpečia, že R2 po výstavbe nebude tvoriť bariéru pre migráciu a rozptýl veľkých šeliem a ostatných živočíchov a spolu s oplotením R2 znížia mortalitu na minimum. Na základe týchto zistení a relatívne veľkej vzdialenosti týchto ÚEV od projektu (7,8 resp. 11,2 km) sa dá konštatovať, že výstavba R2 nebude mať na tieto územia a ich predmety ochrany vplyv.
- Všetky ostatné ÚEV v okolí pripravovanej rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce majú ako predmety ochrany biotopy, rastliny alebo málo pohyblivé živočíchy (bezstavovce, obojživelníky) a preto na ne nebude mať výstavba R2 v tomto úseku vplyv.
- Na základe preverenia dostupnej územno plánovacej dokumentácie a investičných známych k dátumu dopracovania tohto oznámenia o zmene nebola zistená ani kumulácia

a kombinácia negatívnych vplyvov, ktoré by pôsobili na územia Natura 2000 spolu s plánovanou výstavbou R2 v tomto úseku.

Tabuľka 6 Zhrnutie vyhodnotenia vplyvu na územia Natura 2000 v okolí R2 Kriváň Lovinobaňa, Tomášovce

Názov územia	Kód	Vzdialenosť územia a smer	Vyhodnotenie vplyvu
CHVÚ Poľana	SKCHVU022	1 km na JZ 2,8 km na SV	bez vplyvu
ÚEV Poľana	SKUEV0319	11,2 km na S	bez vplyvu
ÚEV Koryto	SKUEV0009	10 km na S	bez vplyvu
ÚEV Rohy	SKUEV0247	5,2 km na SZ	bez vplyvu
ÚEV Hradné lúky	SKUEV0969	9,8 km na SZ	bez vplyvu
ÚEV Močidlianska skala	SKUEV0248	8, 2 na SZ	bez vplyvu
ÚEV Kopa	SKUEV0045	7,8 km na S	bez vplyvu
ÚEV Detviansky potok	SKUEV0400	7,9 na SZ	bez vplyvu
ÚEV Javorinka	SKUEV0046	10 km na SZ	bez vplyvu
ÚEV Uderinky	SKUEV0957	2 km na V	bez vplyvu

Preto sa dá konštatovať, že na základe vyššie uvedených informácií nebude mať výstavba Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce negatívny vplyv na územia sústavy Natura 2000 v jej okolí.

4. VPLYVY NA BIOTOPY A DRUHY

Výstavba Rýchlostnej cesty R2 v úseku Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce priamo zasiahne biotopy a druhy európskeho významu v rámci lokalít trvalého a dočasného záberu pri výstavbe.

Záber biotopov bol definovaný v dokumente Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie biotopov európskeho a národného významu (Agrocons s.r.o., 2016b a Agrocons 2017b vo forme doplnku). Tak isto boli zmapované lokality mokradí v trase R2. Zo záverov inventarizácie biotopov vyplýva, že v rámci vedenia trasy navrhovanej rýchlostnej cesty R2 v úseku Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce, budú priamym záberom (trvalým ale aj dočasným) ovplyvnené nasledovné biotopy:

- Biotopy národného významu
Lk 7 Psiarkové aluviálne lúky
Ls 2.1 Dubovo - hrabové lesy karpatské
- Biotopy európskeho významu
Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky
Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Na základe podrobnej inventarizácií vydalo MŽP SR, odbor štátnej ochrany prírody, rozhodnutie o vydaní súhlasov a povolení výnimiek zo zakázaných činností podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 543/2002 Z. z.) v súvislosti s výstavbou Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce číslo 2241/2017-6.3 zo dňa 06.04.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.4.201. V súčasnej dobe (jún 2018) sa MŽP SR zaoberá žiadosťou o zmenu tohto rozhodnutia, ktorá konkretizuje ďalšie podrobnosti o predpokladaných zásahov do biotopov, mokradí a výrubu drevín v rámci realizácie stavebného úseku R2 Mýtna - Lovinobaňa.

Predpokladáme, že na základe podrobnejšieho spracovania realizačného projektu stavby v časti R2 KriváňMýtna bude potrebné opätovne požiadať o zmenu vyššie uvedeného rozhodnutia. Keďže pôjde len o minimálne zmeny vo výmere zasiahnutých biotopov a mokradí (zväčšenie, ale aj zmenšenie zásahov) predpokladáme, že zmena rozhodnutia bude možná. V rámci prípravy podkladov pre túto predpokladanú zmenu príde aj ďalšej špecifikácii a verifikácii rozsahu zasiahnutých biotopov európskeho a národného významu.

V rámci rozhodnutia MŽP SR číslo 2241/2017-6.3 zo dňa 06.04.2017, boli vydané aj podrobnejšie podmienky vykonávania vydaných súhlasov a povolených výnimiek z rôznych ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktoré zabezpečia že vplyvy na zákonom chránené druhy a biotopy budú minimalizované a jedince chránených druhov ohrozené stavbou budú za účelom záchrany prenesené na okolité lokality. Napríklad je nariadený záchranný prenos jedincov perovníka pštrosieho (*Matteucia struthiopteris*) z lokalít dotknutých výstavbou R2 a stavebnou činnosťou, ich vysadenie na lokalitách v rámci CHKO Cerová vrchovina a pri vykonávaní rekultivácií opätovný prenos vitálnych jedincov perovníka na vhodné stanovištia, tak aby sa mohla lokálna populácia v okolí R2 čo najrýchlejšie obnoviť.

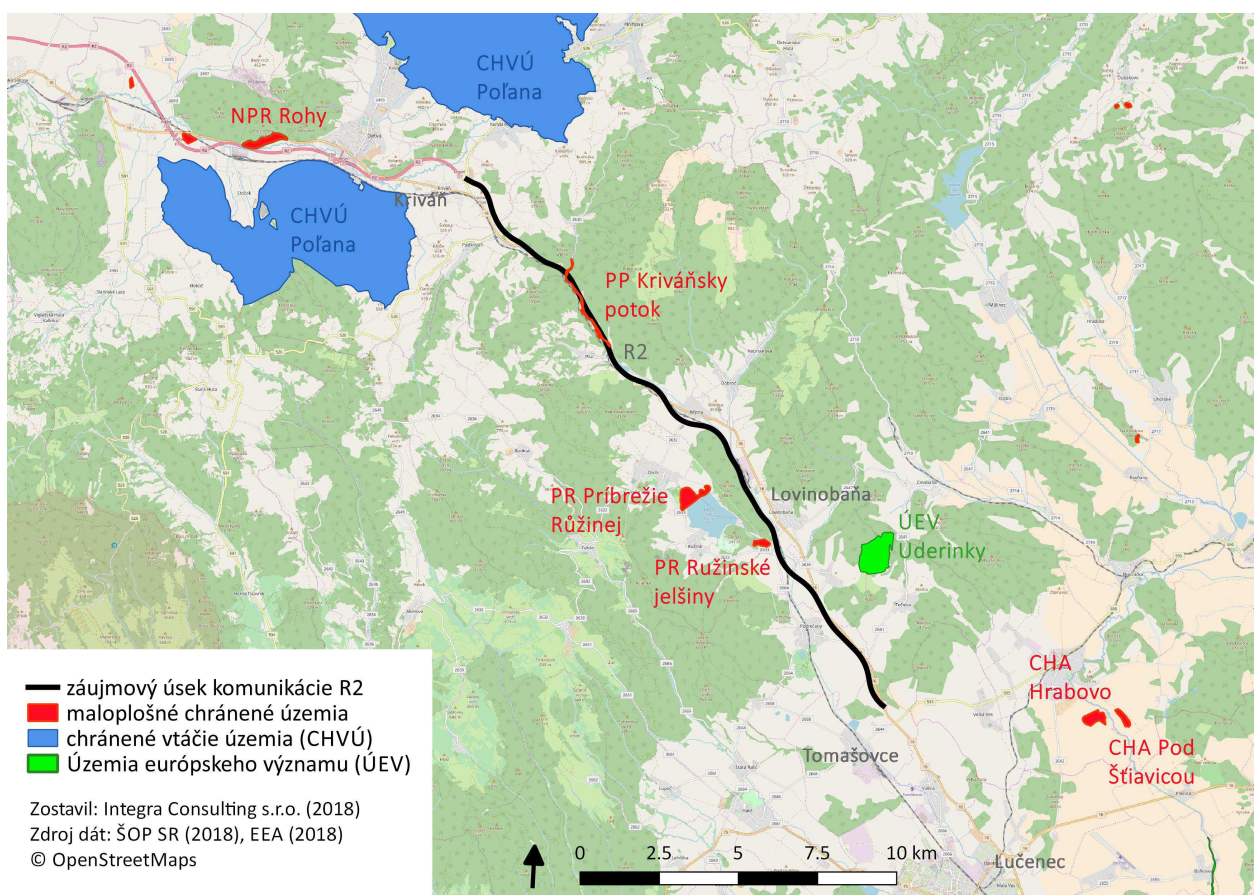
Počas prevádzky R2 sa neočakáva pôsobenie negatívnych vplyvov na biodiverzitu, faunu, flóru a biotopy. Na základe zistení rozptylovej štúdie sa očakáva len mierne zvýšenie koncentrácií znečisťujúcich látok v okolí rýchlostnej cesty, ktoré bude do určitej miery kompenzované znížením znečistenia ovzdušia v okolí cesty I triedy I/16, na ktorej dôjde z zníženiu intenzít dopravy. sa neočakávajú v počas prevádzky R2. Takisto sa nepredpokladá zhoršenie znečistenia splachovaním znečisťujúcich látok z vozovky, pretože zachytené zrážkové vody budú prečistené v odlučovačoch a prostredníctvom retenčných nádrží odvedené do recipientov.

V rámci prebiehajúcej zmeny rozhodnutia MŽP SR č. 2241/2017-6.3 zo dňa 06.04.2017 dôjde s spresneniu a verifikácii zasiahnutých biotopov pri výstavbe úseku R2 Mýtna Lovinobaňa. Pre stavebný úsek R2 Kriváň - Mýtna dôjde s spresneniu zasiahnutých biotopov európskeho a národného významu na základe podrobnejšej dokumentácie pre stavebné povolenie, ktoré vyhotoví budúci zhotoviteľ aj na základe požiadaviek na ďalšie zmiernenie vplyvov najmä v oblasti Krivánskeho potoka. Celkové vplyvy výstavby R2 v tomto úseku na biodiverzitu, faunu, flóru a biotopy sú akceptovateľné a sú vyvážené verejným záujmom, pre ktorý sa rýchlostná cesta R2 stavia.

5. VPLYVY NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA NÁRODNEJ SÚSTAVY

5.1 ÚZEMIA KDE SA DAJÚ OČAKÁVAŤ VPLYVY PROJEKTU R2 KRIVÁŇ - LOVINOBAŇA, TOMÁŠOVCE

Mapa na obrázku XX prezentuje chránené územia patriace do národnej sústavy chránených území v okolí projektu v posudzovanom úseku R2.



Obrázok 3 Chránené územia v okolí Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce

Projekt Rýchlostnej cesty R2 sa bude realizovať v dotyku alebo blízkosti týchto chránených území, ktorých bola vyhlásená ochrany podľa národnej legislatívy:

5.1.1 Prírodná pamiatka Krivánsky potok

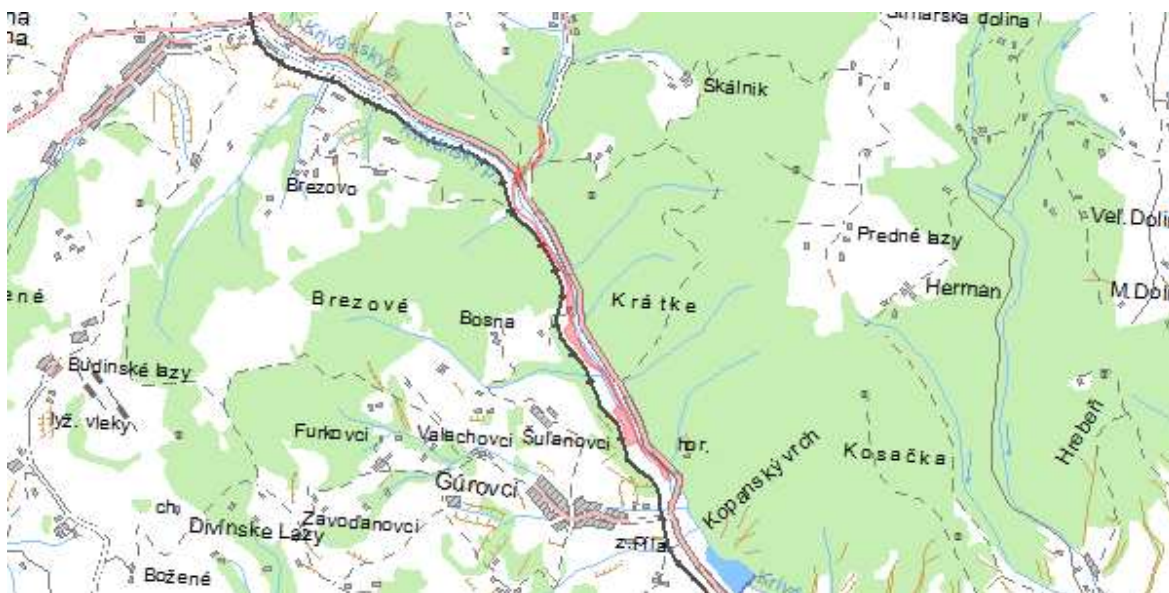
Navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R2 bude v rámci prvého úseku (Kriváň - Mýtňa) priamo zasahovať do chráneného územia do Prírodnej pamiatky Krivánsky potok, ktorá je chránená v zmysle územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. v zmysle neskorších predpisov.

Prírodná pamiatka "Krivánsky potok" (4. stupeň ochrany, ochranné pásmo s 3. stupňom ochrany) s rozlohou 10,2341 ha sa nachádza v katastrálnom území obce Podkriváň a Píla. Predmetom ochrany je horný tok Krivánskeho potoka v dĺžke cca 2,65 km s pobrežnou vegetáciou, s výskytom chráneného a ohrozeného druhu flóry - perovníka pštrosieho (*Matteuccia struthiopteris*). Pozornosť si zasluhuje výskyt nezábudky močiarnnej a zubačky žľaznatej.

Výstavba R2 v tomto úseku priamo zasiahne Prírodnú pamiatku Krivánsky potok. V rámci projektovania R2 boli možné vplyvy na Krivánsky potok, jeho akvatické, aluviálne zložky a jeho okolie minimalizované v najväčšej možnej miere, projektovaním mostných a estakádových konštrukcií, ktoré prekonávajú toto územie nad zemou. Napriek tomu dôjde lokálne k potrebe opevnenia koryta a miestnym preložkám Krivánskeho potoka v rámci realizácie nasledujúcich stavebných objektov (DSP 2017):

- 305-00 Preložka Krivánskeho potoka v km 3,850
- 305-01 Dočasná preložka Krivánskeho potoka v km 3.850
- 306-00 Preložka Krivánskeho potoka v km 4,400
- 307-00 Preložka Krivánskeho potoka v km 5,200
- 307-01 Dočasná preložka Krivánskeho potoka v km 5,200
- 308-00 Preložka Krivánskeho potoka v km 5,450

Napriek tomu, že niektoré z objektov sa nachádzajú mimo samotného územia PP Krivánsky potok ich realizácia môže mať na územie vplyv. V rámci zverejnenej výzvy v rámci verejného obstarávateľa úseku R2 Kriváň - Mýtňa boli zapracované požiadavky na čo najmenší zásah do biotopov a toku v rámci PP Krivánsky potok. Minimalizáciu vplyvov je možné dosiahnuť najmä znížením počtu podpier mostov a použitím takej technológie stavby, ktorá bude minimalizovať nutnosť zásahov na teréne a v priestore toku.



Obrázok 4 Lokalizácia Prírodnej pamiatky Kriváňsky potok a Rýchlostnej cesty R2 v úseku Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce (Zdroj: štátny zoznam chránených území)

MŽP SR vydalo rozhodnutie číslo 2241/2017-6.3 zo dňa 06.04.2017, ktorým boli vydané aj podrobnejšie podmienky povolených výnimiek z rôznych ustanovení územnej ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z.

Z vyššie uvedených dôvodov považujeme zásahy predpokladané pri výstavbe R2 do PP Kriváňsky potok za zmiernené a minimalizované na prijateľnú úroveň.

5.1.2 Prírodná rezervácia Pobrežie Ružinnej

Približne 1,4 km západne od plánovanej trasy R2 se v katastroch obcí Ružiná a Divín nachádza prírodná rezervácia "Pobrežie Ružinnej" (5. stupeň ochrany) s rozlohou 40,74 ha. Táto prírodná rezervácia je zriadená z dôvodu zabezpečenia ochrany významného hniezdneho a migračného biotopu vtáctva na strednom Slovensku s výskytom vzácnych druhov vodného vtáctva, obojživelníkov, fytofilných rýb a s trvalým výskytom vydry riečnej.

Vzhľadom na vzdialenosť územia od projektu R2 negatívne vplyvy výstavby a prevádzky R2 na územie nie sú predpokladané.

5.1.3 Prírodná rezervácia Ružínske jelšiny

Približne 2 km juhovýchodným smerom od PR Pobrežie Ružinej sa nachádza prírodná rezervácia "Ružínske jelšiny" (5. stupeň ochrany) s rozlohou 13,2 ha. Zasahuje do katastrov obcí Lovinobaňa, Ružiná a Divín. Územie predstavuje ukážku prirodzených biocenóz v Revúckej vrchovine, komplexu zamokrených lúk a rôznych vývojových štádií jelšového lesa slatinného charakteru s prechodom k mezofilnej dúbrave.

Výstavba R2 sa bude realizovať aj v blízkosti Prírodnej rezervácie Ružínske jelšiny (cca 145 m). Vzhľadom na vzdialenosť a povinnosť dodržania všeobecných podmienok a podmienok vydaných v rámci rozhodnutia MŽP SR číslo 2241/2017-6.3 z dňa 6.4.2018, ktoré podmieňuje práce v blízkosti PR Ružínske Jelšiny nepriehľadným oplotením lokality, sa negatívny vplyv na toto chránené územie neočakáva.

5.1.4 Chránená krajinná oblasť Poľana

Najbližšie veľkoplošné chránené územie k projektu R2 je "Chránená krajinná oblasť Poľana"(2. stupeň ochrany), ktorá sa nachádza približne 6 km severovýchodne od posudzovaného projektu R2. Rozloha tohto územia je 20 360 ha. Poľana sa radí medzi najväčšie vyhasnuté sopky v Európe a je najvyšším sopečným pohorím na Slovensku. Celé pohorie je súčasťou karpatského oblúka. Vplyvom jeho vysunutia na juh a výškového rozpätia skoro 1000 m (najnižší bod 460 m a najvyšší 1458 m n.m.) sa tu vyskytujú na relatívne malom území teplomilné aj horské druhy fauny, flóry a biotopov.

Vzhľadom na vzdialenosť CHKO Poľana od projektu R2 sa pôsobenie negatívnych vplyvov neočakáva.

5.2 VYHODNOTENIE VPLYVOV NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA NÁRODNEJ SÚSTAVY

Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce priamo zasiahne do územia prírodnej pamiatky Krivánsky potok. V rozhodnutí MŽP SR číslo 2241/2017-6.3 z dňa 6.4.2018 je

vydaná výnimka z podmienok zákazov podľa zákona č. 543/220 a sú určené podmienky, ktoré majú minimalizovať negatívne vplyvy zásahov. Takisto sú v podmienkach pre budúceho dodávateľa stavby v stavebnom úseku R2 kriváň Mýtna určené limity, ktoré budú vplyvy na PP Krivánsky potok zmierňovať.

Vplyvy na chránené územia národnej sústavy v okolí výstavby predmetného úseku R2 okrem povolených a zmiernených zásahov do Prírodnej pamiatky Krivánsky potok sa nepredpokladajú.

6. ZÁVER

Na základe vyhodnotenia vplyvov výstavby a prevádzky Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce v oblasti ochrany prírody a území Natura 2000 došlo k doplneniu podkladov a spresneniu hodnotenia projektu posudzovaného úseku R2. Zároveň boli naplnené odporúčania č. 1-4 identifikované v dokumente "Analýza priebehu procesu a dokumentácie posudzovania vplyvov na životné prostredie k projektu rýchlostnej cesty R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce" spracovaného spoločnosťou Integra Consulting (Rybanič (ed.) 2017).

Pri spracovaní štúdie boli identifikované nasledujúce závery:

1. Bol preverený a aktualizovaný vplyv posudzovaného úseku R2 na územia sústavy Natura 2000 vrátane vplyvov na migráciu predmetov ochrany (najmä veľké šelmy) a kumulatívnych vplyvov. Do analýzy boli zahrnuté aj 2 nové územia európskeho významu (ÚEV Uderinka a ÚEV Hradné lúky) z takzvanej "C" etapy schválené Vládou SR v roku 2017. Na základe informácií uvedených v Kapitole 3. nebude mať výstavba Rýchlostnej cesty R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce negatívny vplyv. na územia sústavy Natura 2000 v jej okolí.
2. V rámci prebiehajúcej zmeny rozhodnutia MŽP SR č. 2241/2017-6.3 zo dňa 06.04.2017 dôjde s spresneniu a verifikácii zasiahnutých biotopov pri výstavbe úseku R2 Mýtna Lovinobaňa. Pre stavebný úsek R2 Kriváň - Mýtna dôjde s spresneniu zasiahnutých biotopov európskeho a národného významu na základe podrobnejšej dokumentácie pre stavebné povolenie, ktoré vyhotoví budúci zhotoviteľ aj na základe požiadaviek na ďalšie zmiernenie vplyvov najmä v oblasti Krivánskeho potoka. Celkové vplyvy výstavby R2 v tomto úseku na biodiverzitu, faunu, flóru a biotopy sú akceptovateľné a sú vyvážené verejným záujmom, pre ktorý sa rýchlostná cesta R2 stavia.
3. Vplyvy na chránené územia národnej sústavy v okolí výstavby predmetného úseku R2 okrem povolených a zmiernených zásahov do Prírodnej pamiatky Krivánsky potok sa nepredpokladajú.

7. POUŽITÉ ZDROJE

- Agrocons 2016a: Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce. Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti (DSP), 02/2016, Banská Bystrica
- Agrocons 2016b: Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce, II. úsek Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie biotopov európskeho a národného významu (DSP, DRS) -DOPLNOK, Banská Bystrica
- Agrocons 2017a: Rýchlostná cesta R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, I úsek Kriváň – Mýtna“ 05/2017 (2. Zmena), Banská Bystrica
- Agrocons 2017b: Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce, II. úsek Mýtna - Lovinobaňa, Tomášovce Inventarizácia a spoločenské ohodnotenie biotopov európskeho a národného významu (DSP, DRS) -DOPLNOK, Banská Bystrica
- Anděl, P., Belková, H., Gorčicová, I., Hlaváč, V., Libosvár, T., Rozínek, R., Šikula, T. et Vojar, J. 2011: Průchodnost silnic a dálnic pro volně žijící živočichy. – Evernia, Liberec, ISBN 978-80-903787-4-2, 154 pp.
- Dopravoprojekt 2010: Dokumentácia pre územné rozhodnutie (DÚR) R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce, Bratislava, 04/2010
- Územné rozhodnutie R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce 2011
- Dopravoprojekt 2017: Rýchlostná cesta R2 Kriváň - Lovinobaňa, Tomášovce Dokumentácia DSP, DP, Bratislava
- Ecojet 2004: Rýchlostná cesta Zvolen Lovinobaňa. Správa o hodnotení, Bratislava, (11/2004)
- Rybanič R. (ed.) 2017: Analýza priebehu procesu a dokumentácie posudzovanie vplyvov na životné prostredie k projektu rýchlostnej cesty R2 Kriváň – Lovinobaňa, Tomášovce. Technická správa, Integra Consulting, 48 pp.
- Integra Consulting 2018: Migrační studie. Příloha k oznámení o změně
- Krištín A. (ed.) 2010: Vtáctvo Chráneného vtáčieho územia Poľana. Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko, Bratislava, ISBN: 978-80-88855-80-4, 144 pp.
- MDV SR Technické požiadavky TP 04/2013, Bratislava
- ŠOP SR 2015: Návrh programu starostlivosti o CHVÚ Poľana, dostupné na: <http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/Polana.pdf> , Zvolen, 165 pp + prílohy
- ŠOP SR 2015: Mapa predmetov ochrany CHVÚ Poľana. dostupné na: <http://www.sopsr.sk/ps.chvu2/files/SKCHVU022-mapa-predmetov-ochrany.pdf>
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2008 Z. z. zo 7. 1. 2008, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poľana, účinná od 1. 2. 2008
- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny dostupný na <http://uzemia.enviroportal.sk/>

